



№41-42

ДЗВОНИК



Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 3 рік видання, серпень-вересень, 2010 рік

З першим дзвоником!



Дзвоник (Clopotel)

№ 41-42, 2010 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

Над **Дзвоником** працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк
Редактор: Людмила Дорош
Редколегія: Іван Ковач, Михайло
Михайлюк, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:
redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі ігри
- * розумні поради

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Павло ГРАБОВСЬКИЙ

ДО ШКОЛИ

Ну, прокидайтеся, діти:
Ранок – до книжки пора!
Сонечко вспіло залити
Все посереду двора!
Швидше вдягайтесь до школи!
Кращі прогаєте дні, –
Пізно вертати, ніколи
Їх не завернете, ні!
Змалку кохайтесь в освіті,
Змалку розширюйте ум,
Бо доведеться у світі
Всяких назнатися дум.
Треба самим розвертати:
Як і до чого все йде,
Шлях безпомилочно взяти –
Той, що до правди веде,
Щоб не зросли ви на сором
(Бійтесь найпаче того)
Та не зробились позором
Рідного краю свого!

Наталя ЗАБІЛА

ПЕРШЕ ВЕРЕСНЯ

Жовтіє листя на тополі.
Летять у синяві хмарки.
Відкриті навстіж двері в школі –
Ідуть до школи першачки.
З гілок тополь злітає листя,
Кружляє й падає до ніг.
Уперше діти урочисто
Переступають цей поріг.



Микола КОРСЮК

Жаб'ячі жнива

Отож, як було мовлено, хлопці з Професором рушили в село. І тільки що дійшли, хвилин через десять-п'ятнадцять дійсно ринув щедрий літній дощик. Теплий-претеплий, і хлопці з Професором прихистились на ганку, споглядаючи срібний дощ. Раптом Миколка не стримався, швидко скинув футболку та штани і пурхнув під дощ, вигукуючи від радості і витанцьовуючи, піднявши руки. Богдан теж не втерпівся, зірвався й підбіг до Богдана і вони, обійнявшись, стали витупцювати мокру траву. Тільки Михайлик, хирлявий здоров'ям, сидів мовчки біля Професора і з сумом у очах дивився на витівки своїх друзів. Боявся не схопити простуду. А так залюбки побіг би за ними, підклав би обличчя під цівки дощу і розкошував би всією душею. Нарешті дощ ущух, хлопці присмирились, присіли біля Професора, який, здавалось, сам завидував хлоп'ячій радості, спогадуючи, мабуть, своє дитинство далеке-далеке...



Стояла якась дивна післядощова мовчанка, та недовга, бо Богдан попросив Професора:

- Пане, то вже розкажіть до кінця, що і як сталося із тими жаб'ячими жнивами?

- А хіба вам цікаво?

- То вже коли почали, то доведіть до кінця.

- Ну, коли отак - розкажу, бо таке диво не часто стається і не часто маєш нагоду побачити. Але мені пощастило. Вдаючи, що не бачу їх, я нишком слідкую за ними. Але ж і вони не дурні. Дійшовши додому, вони

зразу ж замкнули хвіртку. Що ж було мені робити? Обійшов жаб'ячу оселю, але повсюди глухо. нарешті угледав у даліні нірку - сук випав. Тож, прискаливши око, зазираю всередину, прислуховуючись. А вони снюхвилину взяли за роботу. Понаносили снопи в стодолу, розстелили на току, а далі - нічого робити.

- Треба ж молотити, кумо, бо жито доспіло і може осипатись.

- Це правда, але в селі в нас немає молотарки.

- Тож що будем робити, кумо? - питає молода жаба.

- Тут знадобився би цїп, та де його візьмеш? У сусіда він є, але зараз і він сам у полі.

- Гаразд, - каже старша жаба, - щось придумаємо. - І

зразу ж кинулась до хвіртки. Небагато минуло і стара жаба вернулася зі всім жаб'ячим плем'ям.

- І своїх поклич, - мовила. - Ось я і мужа привела, - і зразу ж включила магнітофон.

- По снопах! - скомандувала.

І жаб'ячий полк поплигнув по стопах. Сміх, втіха, веселощі. А старий жабун і собі. Побіг на город, врізав стебло кукурудзи, перетнув на колінцях, черкнув ножом вздовж, витряс м'якуш, підклав струни і вже цигикає на скрипці. А дітвора плигає і плигає по снопах. Отак і домолотили. Молода жаба вдячна, що їй не сказати. Насипає кульочок жита жабі й каже:

- Бізьміть, кумо, я дуже вдячна вам. Спечете коржик дітям чи то паляницю, а ні - то при хаті знадобиться будь-коли.

Отак скінчились жаб'ячі жнива. У веселошах.



Олександр ПУШКІН

Казка про золотого півника

Десь-то, в тридев'ятім царстві,
В тридес'ятім володарстві
Жив-був славний цар Дадон.
Змолоду, посівши трон,
Розважався він війною,
Для сусідів був грозою,
А на старість захотів
Одпочити від боїв,
З упокоєм їсти-пити;
Тут сусіди ну водити
На царя за раттю рать,
Шкоди й лиха завдавать.
Щоб кінці землі своєї
Від наруги від тієї
Боронити день при дні,
Цар війська держав грізні.
Воєводи не дримали,
Та ніяк не потрапляли:
Ждуть із півночі, аж на –
Лізе з півдня рать буйна;
Збудуть там – недобрі гості
Морем сунуться; зо злості
Навіть плакав цар Дадон,
Навіть забував і сон.
Де вже тут спокійно жити!
От, щоб горю пособити,
Вдався він до мудреця,
Зорезнавця і скопця.
Шле до нього він з поклоном.
От мудрець перед Дадонем
Став, торбіну разв'язав,
Золотого півня дав.
«Посади оцю ти пщицю, –
Проказав мудрець, – на шпицю;
Золот-півник всі краї
Пильнуватиме твої:

Як не ждять нізвідки лиха, –
Буде пташка мирна й тиха,
А як тільки б відкілясь
Ворогів орда взялась,
Чи війна б де починалась,
Чи яка біда складалась, –
Закричить мій співунець,
Підійнявши гребінець,
І повернеться до того
Місця лютого й страшного»,
Цар, як теє зачував,
Гори злота обіцяв
Зорезнавцеві старому.
Мовив: «Я слугі такому,
Як для себе, без жалю
Все віддам і все зроблю».
Став же півник той на шпиці,
Стереже його границі,
Скоро тільки щось не так –
Подає тривоги знак,
Наче зо сну, стрепенеться,
Повернувшись, озоветься,
Закричить: «Кири-ку-ку!
Царствуй лежма на боку!»
І сусіди присмирніли,
Воювати вже не сміли.
Отаких-то цар Дадон
Їм наставив перепон.
Рік і два спливає мирно,
Півник наш сидить сумирно.
Тільки ж якось цар Дадон
Чує крик і шум крізь сон.
«Царю! Батьку милостивий! –
Воєвода стогне сивий. –
Встань, велителю! Напасть!»
«Що таке? Заснуть не дасть!» –

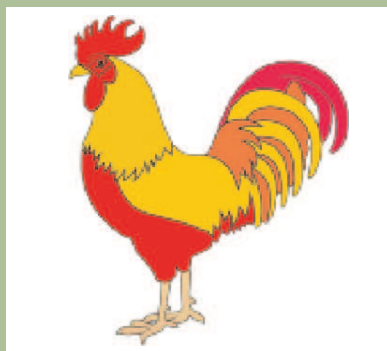
Цар крізь позіхи до нього. –
Га? Хто там? Чого й до чого?»
Воєвода ж не мовчить:
«Наш когутик знов кричить –
Страх і шум по всій столиці.
Цар до вікон, зирк – на шпиці
Б'ється півник-вістівник,
Повернувся в східний бік.
Вже ж тут годі зволікатись:
«Всі на коні! Гей, рівнятись!»
Цар до сходу шле війська,
Старший син за ватажка.
Півник тут угамувався.
Стихло все, Дадон здрімався.
От минуло вісім днів,
А не чуть про вояків:
Як проходить оборона? –
Не словіщено Дадона.
Золот-півень в крик уп'яць, –
Цар нову скликає рать,
Сина меншого із нею
Шле правицею своєю.
Півник знов сидить, притих,
А вістей нема від них.
Знову вісім день минає;
Люд боїться, сну не знає;
Золот-півень в крик уп'яць, –
Цар скликає третю рать,
Сам уже стає на чолі,
Хоч не як-то й вірить долі.
От ідуть та йдуть війська,
Путь-доріженька тяжка.
Ні ворожої ж то сили,
Ні побою, ні могили
В далині не вирина.
Мислить цар: ну й дивина!



От і восьмий день минає.
Цар у гори прибуває
І з усім своїм полком
Опинивсь перед шатром.
Все німе, як на картині,
Круг шатра; в тісній долині
Рать побита скрізь лежить.
До шатра Дадон спішить...
Ой, якої страховини!
Перед ним його два сини
Без шоломів і щитів
На землі. Меча встромив
Один одному у груди,
Їхні коні – як прибуду,
На столоченій траві,
На кривавій мураві...
Цар у плач: «Ох, соколята!
Що за доля розпроклята!
Вже не тішитись на вас!
Ох! Настав мій смертний час!»
Плаче цар, бійці ридають,
Аж долини всі здригають,
Аж тремпить усе нутро
Гір високих... Враз шатро
Відслонилось – і дівиця,
Шамаханська цариця,
Наче ясна зоря,
Тихо вийшла до царя.
Як нічна змовкає птаха
Перед сонцем, – так бідаха
Перед нею занімів –
Цар забувся про синів.
А вона перед Дадоном
Усміхнулась – із поклоном
За правицю узяла
І в шатро його ввела.
Там за стіл його саджає
Та частує-пригощає
І кладе на відпочин
Між гаптованих тканин.
Цілий тиждень, як годину,
Її покірний до загину,



В любий здавшися полон,
Бенкетує цар Дадон.
Аж нарешті він по всьому
Каже війську йти додому,
Сам красуню забира
І рушає, бо пора.
Перед ним чутки, як птиці,
Носять правду й небиліці.
Біля міста, край воріт
Люди збіглись на привіт.
Всяк летить прудким погоном
За царицею й Дадонем.
Цар Дадон вітає всіх.
Гульк – із натовпів людських,
В сарачинській шапці білій,
Наче лебідь посивілий,



Друг його, старий звіддар.
«А, добридень, – каже цар, –
Як живеш і що нам скажеш?
Підійди-но, що накажеш?»
«Царю, – в відповідь мудрець, –
Треба скласти нам кінець.
Як тобі я прислужився,
Ти сказав, ще й побожився:
Все тобі я без жалю,
Як для себе, зроблю.
Подаруй мені дівицю,
Шамаханську царицю...»
Цар поглянув, сам не свій:
«Що ти, – каже, – навісний!
Чи нечиста, може, сила
В тебе розум затемнила?
Що за біс тебе опав?
Я не криюсь, обіцяв,

Та таке вже не годиться...
І нащо ж тобі дівиця?
А чи знаєш ти, хто я?
Воля царська тут моя –
Хочеш золота дзвінкого?
Чи коня мого прудкого?
Чи півцарства, хочеш, дам?»
«Не цікаво теє нам.
Подаруй мені дівицю,
Шамаханську царицю», –
Так відказує мудрець.
Плюнув цар: «На тебе грець!
Як таке, не дам нічого!
Мучиш сам себе, старого!
Одійди, як хочеш жить!
Ну-бо діда відтягніть!»
Дід почав був сперечатись,
Та не з кожним слід змагатись:
Цюкнув цар його жезлом
Просто в лоб. Упав мішком
Бідолаха. – Вся столиця
Іздригнулась, а дівиця
Хи-хи-хи та ха-ха-ха!
Не боїться, бач, гріха.
Цар, лихе забувши слово,
Усміхнувся їй медово.
От в'їздить до міста він...
Раптом чує тихий дзвін, –
І як стій серед столиці
Півник, зринувши зо шпиці,
Над царем залопотів
І йому на тім'я сів,
Стрепенувся, в тім'я клонув
Та й з очей... Униз посунув
З колісниці цар Дадон,
Відійшов на вічний сон.
А цариця десь поділась,
Наче й зовсім не родилась.
Казка вигадка, проте
Щось тут, браття, не пусте!

Переклад М.Рильського



Михайло ТРАЙСТА

ЗОРЯНКА

Так хочеться, і не раз, повернутися у світ дитинства. Попестити руками черешню, яку посадив серед нашого подвір'я дід Михайло, вилізти не неї, пострибати білкою по гілках і наїстися соковитих плодів... Та вже немає тієї черешні, і діда вже давно немає, тільки одні спогади залишились. А вони такі реальні! Тільки заплющиш очі і вже відчуваєш запах річки, лісу, перших сінокосів, сушених грибів і навіть запах диму, який ранішньою молитвою піднімається до небес крізь почорнілі драниці старих хатин.

Коли вранці розбудить мати, а так ще хочеться поспати, і тицьне в руки торбину, в якій завжди, окрім харчів, лежали кишеньковий ніж і книжка, – і гайда пасти ягнята! А шовкові трави в росі переливаються під світлом перших промінців вранішнього сонця, блищать перлинами, діамантами! А випасав я ягнята далеко від села, аж поза лісом, де міг спокійно читати і бавитись, не переживаючи, що забіжать на чиесь то поле і нароблять шкоди. Так я позбувся і від «калачів» березових, якими вгощала мене досить часто мати, коли доносили їй що їй «гульвіса знову не встеріг ягнят і ось що наробили!»

Правда, після таких гостин мати голубила мене і багато разів із очима в сльозах признавалась, що біла мене тільки так, «для їхнього ока», щоб не йшли скарги до сільської ради.

Там, на Котовій Полянці, одного ранку я зустрів Зорянку. Це я її так назвав, а насправді звали її Параскою, але я не любив це ім'я мабуть через стару-престару бабусю Параску, яка ходила, жебраючи по селу з величезною торбою, якою лякали матері своїх дітей.

Параска, тобто Зорянка, як назвав я її в моїх думках, їй про це не говорив ні разу, мабуть через те, що запозичив ім'я від

нашої телічки, яку я дуже-дуже любив, так само як і її, була з сусіднього села і випасала двох корів. Такої гарної дівчини я ще не бачив дотоді. На густо всипаному рудими великими веснянками обличчі блищали, мов два озерця, яскраво-волошкові очі. Ні, вони були волошково-фіолетові, чисті. На додаток до цього дива вона мала невблаганно кучеряве волосся червонясторудого кольору. А коли виплете віночок з польових квітів і покладе собі на голову, то вже гарнішої за неї і не шукай, бо не знайдеш!

Одного разу я признався їй, що найкращої за неї немає у цілому світі і що я дуже-дуже щасливий, коли вона біля мене. Зорянка дзвінко розсміялась, взяла мою крисаню, рясно вкосичила польовими квітами і, поставивши її на мою голову, посміхаючись промовила:

– Тепер і ти гарний, найгарніший зі всього світу!

Почувши таке, не знаю чому я розплакався. Зорянка дивилась на мене мовчки, якось дивно, перелякано, а потім посмінулась і додала:

– Тебе, мабуть, червона мураха вкусила, їх стільки тут! Мене теж позавчора вкусила, але я не плакала.

Так ми провели ціле літо. Я читав вголос для обидвох, а вона виплітала віночки і косичила мою крисаню. Наступного літа Зорянка на Котове Поле не приходила, хоча я чекав її, дуже чекав і на третє, і на четверте літо, але більше не бачив її ніколи. Хіба тепер в спогадах, тільки заплющу очі – і ось вона переді мною, з рудими великими веснянками на обличчі, з яскраво-волошковими очима, з кучерявим червонясторудим волоссям, з вінком польових квітів на голові, така гарна, що вже гарнішої за неї ні не шукай!



Українська азбука

від Варвари Гринько

З букви А почнем, малята,
Нашу азбуку вивчати.

Аа

А яка ж та буква А?
Що нагадує вона?
Досить схожих є прикмет:
Мов шпаківня, мов намет,
Мов курінь, що на баштані,
Буква А здалася Тані.



Вв

На яблуні
Яблучок двоє,
Шепочуться і з листям
Обоє.
А дівча
любується
І не рве.
А вони
звисають
Літерою Ве.



Бб

На паркан зіп'явсь гарбузик,
Наче хлопчик-карапузик.
Ще й з листочка капелюх –
Чи від сонця, чи від мух?
Закрутився вправо вус...
Буква Бе – зірвать боюсь!

Гг

Буква Ге якраз така,
Наче шия в гусака.
Ге-ге-ге та га-га-га –
Буква Ге, як кочерга.



Василина ГОЛОВЧУК

Мрії маленького друга

Я не люблю сидіти і гратися на самоті, а із цілим натовпом дітей, з-поміж яких є один маленький трирічний хлопець. Він став моїм улюбленим другом із кількох. Хлопець був дуже зацікавлений і ставив мені багато запитань, а я відповідав йому на них, розповідав веселі пригоди і розказував багато казок, а ще більше за все на його прохання розказував казку про золоту рибку. Я садив хлопця собі на плечі, підкидував його, оберігав, давав поради, адже я собі дозволяв, я вже майже дорослий, мені аж десять років.

І так одного разу хлопець підходить до мене і говорить:

– Хочу розкрити тобі мою таємницю, але ти пообіцяй, що не будеш сміятися і глузувати з мене, а допоможеш здійснити її.

Я всміхнувся і сказав, що нічого такого не буде, але в міру сили допоможу йому здійснити свою мрію. Далі він повів:

– Влітку, коли ми будемо купатися у Тисі, яка тече через наше село, ти допоможеш мені впіймати золоту рибку, а я попрошу у неї виповнити три бажання: чобітки-скороходи, окуляри-перезмінки та гармошку-чудошку.

Я стояв, як зачарований, дивився на нього, уважно слухав і нарешті запитав:

– А навіщо тобі все це?

Хлопець спокійним голосом відповів:

– Ти уважно слухай, я тобі все поясню.

І почав:

– Мама тримає мене за руку і весь час

говорить: «Ану-ка скоріше, не задивляйся на кожні ворота, як телятко, а то спізнаємося». Сестра, коли я із нею, те ж саме каже, а коли б у мене були чобітки-скороходи, то тоді вже тримайтеся мене, я навіть уявляю собі, як мама та сестра говорять: «Чому розбігся такої, ми не можемо втриматись за тобою», а я гордо відповідав би: «Ану скоріше, бо спізнаємося». Ти знаєш, я б'ю м'яч тільки з тобою, хлопці не беруть мене. Мовляв, ще малий, підрости, а коли б я мав окуляри-перезмінки, то вони перетворювали б мене в іншу дитину. Наприклад, на тебе, і вони б тоді не відмовляли мені, а з радістю брали б із собою на річку, на ігри чи в походи. Наприкінці я

знімав би окуляри-перезмінки, а вони, здивовані, говорили б: «Ану дивися, а то малий такий спритний?» і більше не глузували



б і не сміялися наді мною. А коли б я мав гармошку-чудошку, таку, щоб за кожною кнопкою ховалася одна мелодія, я б тільки розтягував її і тиснув на кнопку, а звідти лилась би мелодія, та така чудова, що аж за серце брала б, а душа просто співала б – говорили б сусіди, які не знають про мою таємницю. Це все, я признався тобі про свої не всі мрії, ти пообіцяв допомогти і не зрадити мені, адже ми друзі, а справжні друзі повинні ніколи не зраджувати один одному.



Людмила ДОРОШ

Школа

Сонце зникло десь за яром,
Відлітають журавлі,
І тоненькі павутинки
Коливаються в імлі.

Літо краснеє втікає,
Листя жовтого все більше,
Та душі мої від цього
Стає добре, а не гірше!

Знову школа розпочнеться!
Знову друзів я зустріну
І з підручником новеньким
В подорож нову полину.

Чому зникли динозаври?
Мерехтять чому зірки?
Ким був древній Аристотель?
Чим займались козаки?

На ці й інші запитання
Відповідь знайдемо в школі,
Тут загадок і відгадок,
Як піщинок з Чорнім морі!

Політ павучка

Зачепивсь за павутинку павучок
Й полетів на ній, мов той літачок.
- Не кажи моїй матусі, де я дівсьь, -
Попрохав павук у вітра й полетів.

- Ю-ху-ху, оце так швидкість, красаота!
Не страшна мені ніскільки висота! –



Та зненацька він за гілку зачепивсь
І в густій траві павук наш опинивсь.

А в траві отій густій буяло життя
І немає павучку уже вороття –
Наступа на нього грізний жук-олень:
- Як насміливсь турбувати ти мій день?!

Товста гусінь зжерти хоче малюка,
Що ж робити, врятувать як павука?
Та нарешті павучок собі пригадав,
Лапками перебирати він почав,

Раз і два, і три й чотири – та й усе! –
Павутинка вже нова враз його несе,
А вітрисько йому швидко піддува
І павук малий з лап гусені втіка.

І летить наш павучок в сиву даль,
– Прощай, мамо, прощай, тату, мені жаль
Покидати вас й домівку-павутинку,
Та вернусь колись я знову на хвилинку.

А тепер я надивитись хочу світу,
Повернусь до вас уже насупним літом,
Полечу я із птахами в теплії краї,
Щоб побачить наяву усі сни мої.



Стела ГАРГАЧ

Дівчинка та котик

Одного погожого літа дівчинка Ліліка разом із своїми родичами вирушили, коли настали канікули, до дідусів у село. П'ятирічна Ліліка мала і все голубила котика Мнявка. Там, де Мнявко, там і Ліліка, а де Ліліка – там і Мнявко. Разом, як нитка з голкою. Бувало, що Мнявко та Ліліка і хропіли одне біля одного. Любо було дивитися на них і слухати їхнє «прядіння». Одне від другого хіба вночі розлучались, коли Мнявко скрадався із хати та пускався на нічні походи.

На канікули отже в гості до стареньких діда й бабки Ліліка взяла і Мнявка із собою. Як же без Мнявка?

Причепили Мнявка легким повідком до ручки Ліліки, аби котик не пурхнув і не втік від дівчинки.

На вокзалі Ліліка із Мнявком вже біля вікна вагона. Вслухались у вокзальний гамір, як і що там? Нарешті поїзд може вирушати в дорогу.

Та... коли паровик засвистав, загудів та рухнув у дорогу, Мнявко переполохався та блиском стрибнув через вікно вагона надвір. Випурхнув Мнявко, але не досяг перона, застремівши підвішений на повідку біля вагона, що був вже у русі.

Побачивши неприємну ситуацію, присутні на вокзалі зчинили гвалт, дали «тривогу»:

– Спиняй! Спиняй!

І Ліліка, збентежена, плачучи, кричала на Мнявка, сіпаючи повідком:

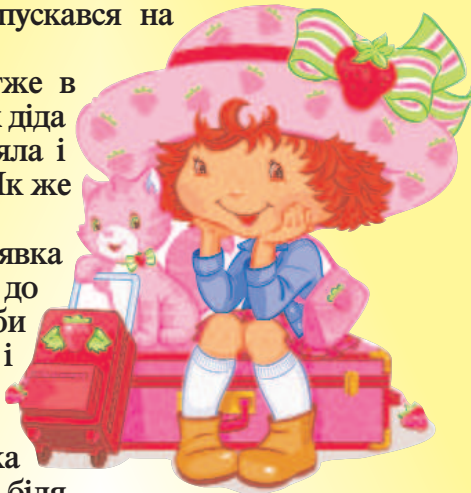
– Мнявку! Мнявку! Не тікай! Вертайсь!

Уважний механік раптом загальмував і зупинив поїзд. Провідник підняв «повішаника» і передав переляканій дівчинці через вікно.

А Ліліка не переставала чудуватися та благодати Мнявка:

– Мнявку! Мнявку! Не тікай! Сиди коло мене! Бачиш, що мав пацати? Не тікай! Сиди коло мене!

Нарешті котик заспокоївся, поїзд вирушив у дорогу, халепа скінчилася і все пішло гаразд.



Олесь ГАНУЩАК

Дідусева наука

Наш пустунчик Валентин Зазирнув за бабин тин:
 «От покрасти би всі вишні...»,
 Але тут бабуся вийшла.
 І гукнула свого діда,
 Що зібрався до обіду:
 «Що робити з шибенятком,
 Цим розбеценим дитятком –
 Чи кропивкою вжалити,
 Чи в комірку посадити?
 Може, втямити він зможе,
 Що чуже брати не гоже!
 Дід розправив свої вуса:
 «Не журися так, бабусе.
 Так і я колись таким
 Лазив через чужий тин,
 Але дідик мій Панас,
 Як ходили в перший клас,
 Не учив нас тяжким буком,
 А провів таку науку:
 «Щоб зросли свої плоди –
 То у шкоду не ходи.
 Взяв лопатку – скопай ямку,
 Сам. Без татка і без мамки.
 Після цього для початку
 Поклади туди зернятко.
 Будеш його поливати –
 Воно стане проростати.
 За якийсь рік-два, гляди,
 Зріють вишеньки-плоди.
 Як навчишся працю вклась –
 Боженько тобі воздасть».
 Ось з такого деревця
 Виросла і вишня ця.
 Тож, бабуню, не турбуйся,
 Та гукай хутчіш Мартусю.
 Хай із чемним Валентином
 Не блукають поза тином,
 А лопатками без няньки
 Для зернят скопають ямки.
 Будуть разом поливати,
 Зерна стануть проростати.
 Стане дерево в дворі,
 А із ним і школярі.
 Галя, Петрик і Ганнуся,
 Валентинчик та Мартуся.
 З працювитої руки
 Вродять диво-вишеньки.
 Бо ж казав дід Опанас,
 Як ходив я в перший клас:
 «Научися працю вклась –
 Боженько тобі воздасть!..
 Як вкладеться чесна праця,
 Устократ тобі воздасться...»



І граємося, і вчилися!

Гойдашечки

1. Вивчіть віршик «Гойдашечки» напам'ять:

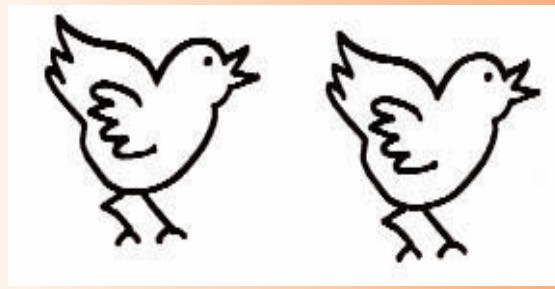
Гойда, гойда, гойдашечки,
У гніздечку дві пташечки
Просять вітра прилітати,
Пташеняток погойдати.

Анатолій Камінчук

2. Вивчивши віршик, спробуйте продекламувати його з допомогою нижченаведених малюнків:

Гойда, гойда, гойдашечки,

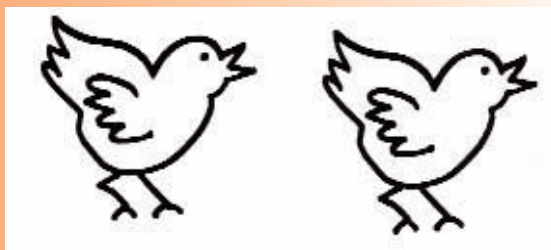
у



Просять



прилітати ,



погойдати.

Подав І. Ребошанка



Шайтан і кизил

Кримськотатарська народна казка

В Отузькій долині Криму є повір'я: того року, коли восени дозріває щедрий врожай кизилу, бути холодній зимі. Старі люди пояснюють, чому це так. У дуже давні часи, коли Аллах, створивши світ, закінчив свою роботу, на землі настала весна, на деревах почали розпускатися бруньки. Найпершим зацвів кизил.

Всі люди і тварини, які жили на землі, потяглися до квітів і дерев. Кожен поспішав вибрати для себе квітку чи деревину, що сподобалася йому. Аллах побачив, що ще трохи мине часу і на землі розпочнуться чвари й суперечки, хто перший вибрав те чи те дерево, хто перший запримітив найяскравішу квітку. Покликав Аллах усіх до себе і наказав кожному по черзі вибрати якесь дерево або квітку, щоб потім тільки ним користуватися і не сваритися з іншими.

Одні просили одне, інші – інше. Дійшла черга й до Шайтана.

– І що ж ти вибрав, Шайтане? – запитав Аллах.

– Я вибрав кизил.

– А ти добре подумав?

– Мені нічого не потрібно, окрім кизилу, – наголосив, ховаючи хитрі очі, нечистий.

– Чому саме кизил? – подивувався Аллах.

Але Шайтан так і не відкрив Аллахові свою таємницю.

– Гаразд, бери собі кизил, – усміхнувся Аллах.

Шайтан на радощах аж застрибав, замахав хвостом. Він був упевнений, що всіх перехитрив: адже кизил з усіх дерев зацвітав найпершим, отже, й плоди на ньому дозріють раніше, ніж на інших деревах. А потім, в обмін за свій кизил він отримає все, чого душа забажає.

Настало літо, почали достигати плоди – черешні, вишні, абрикоси, персики, сливи, яблука, груші, а кизил усе ще не зріє. Твердий та зелений. Шкребе потилицю Шайтан, злиться, постукує по землі хвостом і примовляє, сердито поглядаючи на деревце:

«Достигає скоріше, тобі кажуть!»

Та не чує його кизил, не квапиться дозрівати.

Не на жарт розгнівався чорт. Почав він щосили дмухати на ягоди, обпалюючи їх своїм гарячим диханням. Червоним як жар став кизил, але, як і раніше, твердий та кислий.

Сміються з Шайтана люди:

– Не слухається тебе твій кизил. Не догодив ти йому чимось! Плюнув з досади Шайтан, а кизил лиш почорнів та й тільки. Махнув Шайтан на кизил рукою:

– Погана ти ягода! Кислятина нещасна... Не потрібна ти мені. Нехай тебе хто хоче, той і збирає! – сказав, закрутився на місці, мов дзиґа – і зник.

Час минав, у садах уже всі фрукти зібрали, і лише тоді достиг кизил. Пішли люди в ліс збирати смачну солодку ягоду. Збирали й посміювалися над Шайтаном.

Чорт не стерпів людських насміхань і відплатив за них. Знав, що люди інколи бувають жадібні. Зробив так, що наступної осені кизилу вродило удвічі більше, ніж торік. Але для цього довелося сонцю послати на землю удвічі більше тепла.

Зраділи люди врожаю, не зрозуміли Шайтанової підступної витівки.

Тієї осені багато витратило сонце тепла і світла, перевтомилося трохи, вирішило спочинутися. От і видалася зима сніжною та холодною. Деревця від лютого холоду загинули, річки до дна промерзли. Люди виходити з теплих осель боялися. Ось що наробив Шайтан.

Відтоді й існує прикмета: якщо вродить кизил удвічі більше, ніж зазвичай, – бути холодній зимі. Не заспокоюється Шайтан і, як раніше, мстить людям за колишнє насміхання.

Шайтан - чорт;

кизил - (рум.) fructe de corn



Загадки

У всіх він є, ось подивись -
Старе, мале чи юне.
Та кепсько, коли хтось кудись
Його без діла суне.

(зін)



Дуже добру пам'ять має,
Хутко все запам'ятає,
Де почує якусь вість -
Слово в слово розповідь.

(Магіфон)



Сам куценький, з борідкою,
Йде не в двері, а діркою,
Він над нашою темницею
Керує таємницею.

(Ключ)



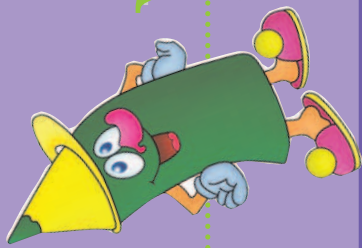
З міста прилетіло,
Під стелею сіло -
В хаті світло,
Всім привітно.

(Електролампочка)

Сам із вільхи та із дуба.
В роті білі, чорні зуби,
До зубів торкнись - готово,
Ти почуєш спів чудовий.

(Ряць)

Розклад уроків



Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця

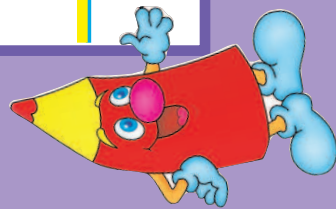
Понеділок

Вівторок

Середа

Четвер

П'ятниця





Зроби своїми руками!

Закладка Гусеничка



1. Виріжте шаблон гусениці і наклейте її на картон, щоб закладка вийшла цупкою. Вирізьте по контуру.

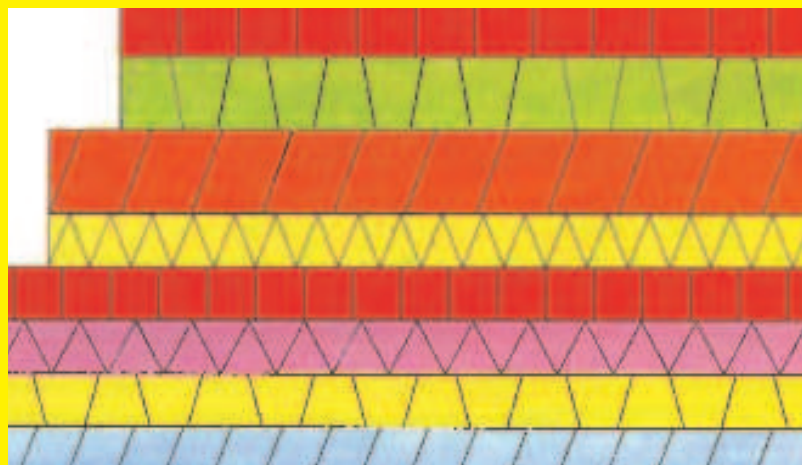
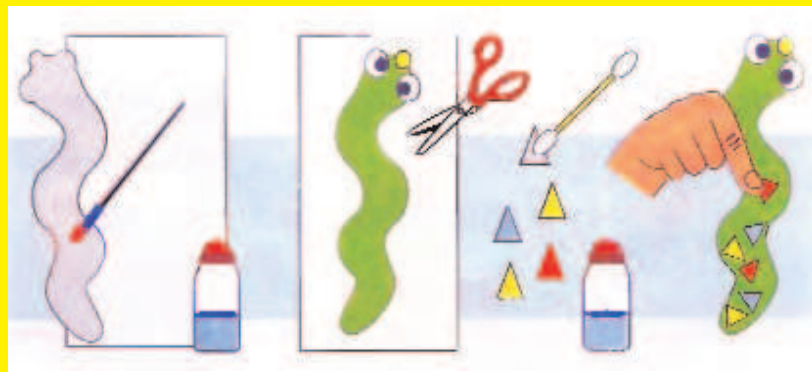
2. Зробіть полоски різнокольорового паперу і виріжте з них шматочки певної форми.

3. Наклейте їх на заготовку закладки.

4. Можете скористуватися поданими нами кольоровими смужками паперу.



Закладка готова!
Приємного читання!





Сторінка народознавства

Вересневий час – сім погод у нас

Назва першого місяця осені пов'язана з вересом – рослиною, вельми поширеною на всьому Поліссі, яка квіткує з серпня і до кінця жовтня. Верес*, як і липові гаї, є вельми цінним медоносом.

Сучасна назва вересня в нашому календарі закріпилася відносно недавно – на початках нинішнього століття. До цього в кожному регіоні були свої «домашні» наклічки – ревун, зарев... Ці назви походять од жовтого кольору (саме о цій порі починає жовтіти листя), та руєння оленів та лосів, котрі влаштовували шлюбні герці.

Із середини вересня починають масово відлітати у вирій птахи. Своєрідно святкували у давнину Здвиження, котре припадає на 28 вересня. В цей день люди не ходили в ліс, бо начебто «о цій порі збираються в гурти вужі, гадюки, ящірки та інше гаддя». На своїх збіговиськах вони радяться, як і де перезимувати. Легенда застерігає: якщо в цей час натрапити на таке кубло, то змії можуть покусати. Власне після Здвиження плазуни лаштуються на зимову сплячку, отже, зустріти в лісі вужа практично неможливо...

Після свята Семена вже дозволялося йти у свати, проте справляти весілля починали через місяць – від Покрови. Цей період у народі називали «весільним переджнив'ям».

СВЯТКИ:

1 вересня – Андрія Стратилата. За повір'ям цей день має бути теплим, хоч і

казали: «День жаркий, але дихає осінню».

4 вересня – Боголіпа. Повинні з'явитися перші приморозки, котрі сприяють початковій льоту павутиння.

11 вересня – Усікновення. У цей день не працювали, особливо не сікли ножем всякий круглий овоч, що нагадував голову - капусту, буряк чи картоплю...

14 вересня – Семена. Початок справжньої осені. Увечері по хатах запалювали посвіт, вогонь якого мав горіти до Великодня. Хлібороби вважали за святий обов'язок обсіятися озиминою. З цього дня починається бабине літо і, отже, завершували свій відліт ластівки. Селяни починають копати картоплю, м'яти льон. Починалися ярмаркові свята.

Від Семена бралися до роботи ремісники – ткачі, бондарі, стельмахи, столяри. На Семена існував давній звичай – «пострижини». Хлопчиків чотирьох років стригли і садили на коней.

19 вересня – Михайла Чудотворця. Намагалися не працювати, бо хто порушить закон, того настигне лихо. Від Михайла починали справляти храмові свята, варити медовуху.

21 вересня – Друга Пречиста (Різдво Богородиці). З цього дня засилають сватів. На це свято селяни пекли короваї, освячували їх у церкві і пригощали душі померлих, величаючи їх за добрий врожай.

27 вересня – Воздвиження. Вважається, що в цей день остання птиця відлітає у вирій, а гаддя ховається у землю, ведмідь залягав у берлогу.

* *iarbă-neagră*



Вийшли в поле косарі

Не швидко

Вий - шли в по - ле ко - са - рі ко - сить ран - ком
на зо - рі... Гей, ну - те, ко - са - рі бо не - ра - но
по - ча - ли, хоч не - ра - но по - ча - ли, так ба - га - то у - тя - ли!

Вийшли в поле косарі
Косить ранком на зорі...

До обіда покосили,
Гострі коси потупили...

Увечері холодком
Йшли додому всі рядком.

Приспів:

*Гей, нуте, косарі,
Бо нерано почали,
Хоч нерано почали,
Так багато утяли!*

Приспів.

*По обіді спочивали,
Гострі коси поклепали...
Приспів.*

Приспів:

*Гей, нуте, косарі,
Бо нерано почали,
Хоч нерано почали,
Так багато утяли!*



Розмалюй сторінку





Пограймося!

СУДОКУ

Судоку - це основана на логіці головоломка-пазл з числами. В перекладі з японської мови «су» позначає слово «число», «доку» має безліч різних перекладів, але в цілому означає щось одне, одиничне, цілісне.

Рішення головоломки не вимагає математичних розрахунків, але потребує терпіння і здатності до логічного мислення. По деяким даним рішення головоломок Судоку поліпшує пам'ять, мислення, а також перешкоджає розвитку і навіть лікує захворювання, пов'язані з головним мозком

Правила гри:

Ігрове поле складається з квадрата, розміром 9x9, розділеного на менші квадрати (їх ще називають «регіони») із стороною 3x3 клітинки. Таким чином, все поле налічує 81 клітинку. У деяких з них вже на початку гри розташовані числа (від 1 до 9). Залежно від того, скільки клітинок вже заповнено, конкретну судоку можна віднести до легких або складних.

Мета головоломки: необхідно заповнити вільні клітинки цифрами від 1 до 9 так, щоб в кожному рядку, в кожному стовпці і в кожному малому квадраті 3x3 кожна цифра зустрічалася лише один раз. Правильна головоломка має лише одне рішення.

5				2				4
	7			3		8		
	4	8		9			3	7
			5		3	9		
1								6
		5	2		8			
7	5			8		6	1	
		3		5			7	
8				4				3

Пропонуємо вам, діти, розв'язати це судоку. Щоб правильно це зробити, заповніть порожні клітинки цифрами від 1 до 9 таким чином, щоб у кожному рядку, стовпці і області (маленькому квадраті), кожна цифра (від 1 до 9) містилася лише один раз.

У наступному числі «Дзвоника» буде поміщено правильне розв'язання цього судоку і ви зможете звірити, чи було ваше рішення вірним.

Джерело: Вікіпедія

Тишаємося нашими дітьми!

Дорогі діти, щирі читачі вашого «Дзвоника»!

Ось і пролетіло золоте тепле лігечко, пройшли канікули і настала золота осінь, а з нею і новий навчальний рік. Вас чекає сповнений радості і тривоги час, ви дізнаєтесь багато цікавого, пірнете в глибинний світ знання. Привласноїте його, пізнайте і він відкриється перед вами глибше, крилатіше, ще цікавішим, ніж ви знали його дотепер. А ви, першокласники, вперше торкнетесь шкільної парти. Хай щастить усім вам. А «Дзвоник» і надалі радуватиме вас новими цікавинками.

Ростіть здорові, розумні на радість вашим батькам, нашому українству!



**Настя Попа,
1 рік, м. Бая Марє**



Учениці 8-го класу (зліва направо) Анна Шулдак, Лідія Дзіцак, Анка Вичунка, Даниєла Турчін та Клаудія Кліпей



**Ніколета Грінь,
12 років**



**Доріна Анастасія Семенюк,
9 місяців**